

Jean-Guy Lecat face teatru de o viață. A început cu începutul, cum el însuși povestește, cumpărând răcoritoare pentru artiștii aflați la repetiție. A avut și șansa, și timpul și plăcerea de a învăța direct de la sursă. A semnat scenografia și costumele a zeci de spectacole de operă și de teatru, multe dintre ele celebre. Nu mai puțin de un sfert de secol a fost scenograful lui Peter Brook la celebrul Bouffes du Nord.

A restaurat teatre, a făcut și ceva actorie, a lucrat cu marii creatori din ultimele zeci de ani și a predat scenografie la mai multe universități. E pasionat de arhitectură și de muzică, deplânge victoria cantității asupra calității în arta contemporană și, de asemenea, pierderea plăcerii de a face artă, ucisă adesea de viteză.

Fenomen(al)ul Jean-Guy Lecat

„Tehnologia nu dă idei, ci te ajută să le dezvolți. Acum trăim într-un sistem capitalist dominat de tehnică. Ea ne-a făcut prizonieri într-un sistem economic. Lucrez la un computer. Dacă se strică, nu pot lucra. Sunt prins într-un sistem din care nu pot ieși. E o mare problemă pentru teatrul de azi. Dacă e ceva important pentru artiști, acel lucru este să-și apere libertatea de a gândi, de a crea, de a nu fi prizonierii tehnologiei. Încerc să-i dezobișnuiesc pe studenți de obiceiul de a începe de la formă. Ei sunt de la început prizonierii formei, căci nu pot dezvolta o formă, dacă ea nu este rezultatul unei idei. Încerc să le arăt că trebuie să facă invers. E adevărat că e seducător să folosești forma, fiindcă există, de exemplu, tehnici de lumini extraordinare. Există un festival dedicat lor la Lyon, se pot face clădiri întregi din lumini etc. E clar că trăim într-un secol fantastic din punct de vedere al tehnicii și încă nu s-au făcut toate descoperirile! Numai că ideile nu vin așa. Tehnologia trebuie să fie în slujba ideilor. Teatrul este acum altceva. Multe arte s-au apărut prin intermediul tehnicii. Filmul a devenit foarte tehnicizat. Vedem pe ecrane adevărați monștri, care se comportă ca și cum ar exista în realitate. La teatru asta nu se poate. Imaginarul teatral s-a schimbat radical și acum trebuie să vină de la spectator. La cinema vine de la creator, iar noi acceptăm ce vedem pe ecran. Teatrul ori rămâne cu totul altceva, ori se va pierde. Teatrul de azi trebuie să-i sugereze publicului, care va participa mai mult, cu imaginarul și cu imaginația lui, și va inventa lucruri care de fapt nu se pot arăta pe scenă: marea, munții. Dar se poate sugera orice, ceea ce depinde mult de munca artiștilor. Astăzi decorul e mult mai important decât odinioară, lumina a căpătat și ea o mare importanță.”

Many arts defended themselves with the help of the technology. The movie became very technical. We see on the big screen real monsters, which behave as if they existed in reality. In theatre this is not possible. The theatrical unreal radically changed and now it must come from the viewer. At the cinema it comes from the creator, and we accept what we see on the screen. The theatre remains something entirely different, or it will disappear. The nowadays theatre must suggest to the public, who will take part in it much more, with its imaginary and its imagination, and will invent things which cannot be presented on the scene: the sea, the mountains.

„Frumoasa idee care este teatrul nu va muri, ci se va transforma dincolo de tehnologie. Mulți regizori își pierd o groază de timp, după părerea mea, cu chestiuni de tehnologie și nu mai au timp să lucreze cu actorii. Așa se nasc spectacolele-hibrid – au lucruri bune, dar nu și actori buni. În Occident se repetă pentru un spectacol patru-cinci săptămâni. Șansa de a repeta opt săptămâni (din care două se petrec în discuții la masă) e rară. Dacă în cele patru-cinci săptămâni oamenii se ocupă și de tehnologie, rămâne un timp infim pentru lucrul efectiv. Nu regizorul trebuie să se ocupe de tehnologie, cum se întâmplă prea des azi, cu majoritatea tinerilor. Al doilea pericol este acela de a pierde plăcerea poeziei ce iese din gura actorului. Când ești actor, ai minunata șansă de a spune lucruri atât de frumoase dintr-un text, de a transforma cuvintele în prezențe, de a da viață unor lucruri care ne vor tulbura și ne vor emoționa, astfel încât unii vor izbucni în lacrimi. Cred că actorul trebuie să se străduiască din răspuțeri ca să creeze efectul sublim, să atingă frumusețea. Or, astăzi i se alocă prea mult timp formei și elementului vizual, dar nu și ideii că spectacolul trebuie să fie o plăcere și pentru urechi. Iată, probabil, una dintre schimbările care se vor petrece, pe care probabil că o vom regreta parțial.” (continuare în pag. 3)

„Nu putem înlocui imaginarul cu imagini sau teatrul cu filmul. Există spectatorul care-și imaginează universul lui personal prin intermediul imaginilor pe care el însuși le creează cu ajutorul a ceea ce se petrece pe scenă, pornind de la text, când auzim o anumită frază de Shakespeare. *Restul e tăcere* – aceste cuvinte cuprind ceva enorm, o imensitate. Așa ceva nu se poate arăta pe scenă. Unele lucruri nu putem decât să le trăim în interior, cu sensibilitatea, cu emoțiile noastre personale. Cel mai frumos lucru posibil la teatru este să-i lăsăm spațiu spectatorului ca să poată trăi teatrul, și nu să-l supunem cu imagini care vin, vin, tot vin și nu-i lasă timp să trăiască în interiorul lui. În al doilea rând, teatrul rămâne un loc de întâlnire. Nu mergem acolo numai ca să vedem spectacole, ci devenim astfel membri ai unei societăți, ai unei comunități. Trăim împreună emoții foarte puternice. În întinericul sălii de cinema, nu trăim la fel. Or, să împarți același emoții cu cel de lângă tine e foarte frumos. În lumea noastră violentă, e ceva de neînlocuit. De ce se joacă *Romeo și Julieta* în zilele noastre? Pentru că tragedia lor există în noi... Tot timpul e nevoie de asemenea spectacole pentru a retrăi, pentru a explora aceste zone și posibilități de a ajunge la situații similare. În Franța, 1.800 de tineri educați au declarat război pentru că nu-și găseau sensul vieții. Societatea noastră nu le mai dă posibilitatea de a-l găsi. Nu-i putem învinovați. Dimpotrivă, trebuie să ne întrebăm cum se face că o societate sofisticată cum e a noastră a ajuns la așa ceva. Romeo și Julieta încalcă reguli ca să trăiască ceva intens. Se iubesc și asta le e de ajuns. Nu e nevoie de rațiune și de politică. După o noapte petrecută împreună, când se crapă de ziuă, Shakespeare ne arată lucruri de o finețe rară, de o mare frumusețe, vorbind numai depre lumină și despre păsări. Nu se vor mai revedea. Ea știe că, pentru el, a rămâne ar însemna a muri. Sunt mult prea tineri ca să trăiască ceva atât de puternic. Iar Shakespeare ne arată asta cu toată frumusețea lumii. Dacă o umplem cu tehnologie, scena asta e pierdută.”

„...am lucrat cu mulți regizori, am colaborat cu Living Theatre și cu Jean-Louis Barrault, cu mari maeștri, cu o mulțime de arhitecți și doctori în teatru. E adevărat, colaborarea cu Peter Brook a fost una foarte lungă, poate prea lungă. Am lucrat împreună 25 de ani. Cred că ne-am spus tot și că ar fi trebuit să plec mai devreme. Nu regret însă nimic. În ultimii cincisprezece ani, de când n-am mai colaborat cu el, am făcut lucruri foarte interesante, dar complet diferite: am lucrat cu arhitecți, am coordonat actorii pe scenă ca regizor, am predat într-o mare universitate americană. Sper să mai trăiesc încă cincizeci de ani ca să pot face lucruri noi. Când l-am cunoscut pe Peter Brook eram încă tânăr, aveam vreo treizeci de ani, nu eram tocmai foarte experimentat, încă puteam să învăț. El are în primul rând marea calitate de a asculta. Apoi, are calitatea de a strânge laolaltă. De a strânge toate acele energii și de a le orienta într-o direcție. Nu se pierde în lucruri imposibile și în forme, ci merge spre scopul ales. Reflectează serios la idee înainte de a dezvolta forma, invers decât se face acum. Când am început să lucrez cu el, de exemplu, a trebuit să caut un spațiu în Statele Unite. M-am angajat pentru 6 luni, am rămas 25 de ani. Când l-am întrebat ce vrea, ce caută, mi-a răspuns: *Nu știu. Dar o să recunoașteți dvs. când o să găsiți.* Iată ceva ce știam din credința mea creștină. Iisus spune: *O să mă recunoașteți.* Atunci, tânăr fiind, n-am acordat nicio atenție acestor cuvinte. Cu Peter Brook însă, mi-am dat seama că recunosc. Iată unul dintre lucrurile cele mai importante pentru mine. Nu știm de ce funcționează lucrurile pe scenă, dar *recunoaștem* că funcționează. Nu e nevoie să înțelegem de ce.”

I got employed for 6 months, I stayed 25 years with Peter Brook. When I asked him what he wanted, what he was searching for, he answered: I don't know. But you will realize it when you will find it. Here it's something that I knew from my christian fate. Jesus says: You will recognize me. Back then, being young I did not give any attention to these words. With Peter Brook however, I realized that I recognize him. Here it is one of the most important things for me. We do not know how the things work out on the scene but we realize and recognize that they work out. There is no reason to understand why or how.

[fragmente din interviul acordat de Jean-Guy Lecat doamnei Raluca Rădulescu]

Cuvinte și expresii noi în GESTival

- Am de rezolvat un **gest** grilă
- leșim la **progest**?
- Culoarea festivalului: **magesta**!
- **Gestitorii** primăverii
- Un bărbat adevărat este un **gestleman**
- Ne tragem din **gesto**-daci?

Liviu Cheloiu, GESTionarul de artă

1. Ești selecționerul Babel. Ranin ți-a dat o temă: GESTUL. Cum ai GESTionat asta?

Prin răbdare și perseverență. Răbdare din partea colegilor, care până la urmă au înțeles de ce port telefonul cu mine la repetiții și de ce GESTionez micile pauze butonând. Cu perseverență din partea lui Mc Ranin care m-a GESTionat cum trebuie.

2. Abia ai venit din Cehia unde ai jucat Othello. Mai joci în două spectacole în Babel. Te ocupi și de organizare și de protocol. Cum GESTionezi asta?

Sunt cel mai bun șofer-actor care-n timpul liber prestează pe scenă și la birou. Și apropo, când nu conduc mă joc de-a actorul. Și, la modul serios, fiți siguri că-mi rămâne timp să mă joc de-a organizarea și prea puțin de-a tată de băiat de șase ani.

3. Te-ai implicat mult în ultimele 5 ediții ale Babel Fast. Ai fost atât de prins, încât ai trecut aproape neobservat în Foaie.R. Ai avut un gest de reproș anul trecut. Îmi fac "mea culpa". Așa că te întreb: GESTUL contează?

Întrebarea ta este "GEST in Time". Știi foarte bine că gestul contează și la propriu și la figurat. Dacă ai gest, ai parte – parte de bucurie, de succes... și să fim serioși, GESTionează-ți sănătatea. Că avem Babel și la anul.

[a consemnat Corneliu Jipa]
[a tradus Teodora Nego]

Liviu Cheloiu, an Artist of ManaGE(ST)

1. You are the Babel selector. Ranin gave you a theme: the GESTure. How did you manaGE(ST) this?

It was done through patience and perseverance. Patience from the team mates part, who in the end understood why I was having the phone with me at the rehearsals and why I manaGE(ST) the short breaks typing and with the perseverance from Ranin's part who managed me as he should.

2. You have just come back from Czechs Republic where you played Othello. You also play in two shows in Babel. You are also in charge of the organization and the protocol. How do you manaGE(ST) this?

I am the best driver-actor who in his free time works both on the scenes and at the office. And by the way, when I don't drive I play the actor. And seriously speaking there is more time left for me to play the organizer and too little time "to play" the father of my six years old child.

3. You involved yourself very much in the last 5 editions of BABEL FAST. You were so preoccupied that you passed unnoticed in the Foye.R. You had a GESTure of reproach last year. Mea culpa! So I am asking you: does the GESTure matter?

Your question is "GESTure in Time". You know very well that the gesture matters both practically and metaphorically. If you make a gesture, you have a chance for happiness, success...and let's get serious...manaGE(ST) your health. Because we'll have a Babel festival next year, too.

Babel Gestul Unu

Întai și întâi „lume, lume, soro lumeee”. Plin de gesturi și gesticulații. Unde nu mergea cu gestul venea translatorul. Apoi invitații. Ion Parhon și Mariana Ciolan și Irina Margareta Nistor, cu gesturi de salut extrem de zâmbitoare. Maria Ștefănescu alături de Raluca Rădulescu. Mai tâziu, venită din hamletiana Danemercă, Augustina Iohan. Trecând serafic prin mulțime, Jean-Guy Lecat în așteptarea conferinței, însoțit de Horațiu Mihaiu, vecinic tânăr și ferice. (În noaptea clubului Babel de la Fiord, Horațiu a anunțat că va fi și DJ).

Scott Johnston alături de tinerii scoțieni ecossez. Au promis că vor avea o rubrică: Scott Gestures. La ora 18 „Carmen” în engleză(!!!). La final, gesturi de muțumire aplaudatoare. Jean-Guy Lecat conferențiază lejer, fericindu-ne pe toți.

La prânz plouă. Seara nu mai. Parada în pași solemnii. Parcă era deschiderea unei olimpiade. Ceea ce și era. Artificii și jocuri cu focul. La propriu. La clubul de la Fiord babilonia a fost în floare. Se cântă, se dansează. Hugo Wolff e maestru de ceremonii. Și Liviu Cheloiu îmbrăcat scoțienește. Lituanieni, coreeni, scoțieni, voluntari, bere. Cântat la comun. Vorbirea intuică. Gestul conta.

Corneliu Jipa

BABEL GESTURE ONE

First thing first, "world, world, dear world"! Full of gestures and gesturing. When the gesture did not work, the translator helped. Then the guests. Ion Parhon and Mariana Ciolan and Irina Margareta Nistor with greeting gestures very likeable, smiling. They are followed by Maria Ștefănescu next to Raluca Rădulescu. After that, coming from the Hamletian Denmark is Augustina Iohan. While passing angelically through the crowd Jean-Guy Lecat waits for the conference, accompanied by the everlasting young and happy Horațiu Mihaiu.

Scott Johnston with the quadrilled Scotland youths promised that they will have a column, "Scot Gestures". At 18:00 o'clock there was "Carmen" in English. At the end there could be heard clapping gestures of gratitude. Jean-Guy Lecat casually held the conference delighting us all.

At noon it rains. In the evening it doesn't rain anymore. The parade marches with festive steps. Looks like an opening of an Olympic game. What it really was. There were fireworks and fire games. At the Fiord Club the Babylonian influences were flourishing. They danced and sung. Hugo Wolff is a master of the ceremonies. And there was also Liviu Cheloiu dressed up in Scottish clothes. Lithuanians, Koreans, Scots, volunteers and so on sung along together. Talking was useless. The gesture mattered.

Ce vedem mâine, 6 iunie 2018...

Aeterna

18:00 – Sala Mare / Main Hall - Théâtre du Mouvement, Franța / France

Spectacolul este creat în jurul unui univers sonor, compus de Elsa Marquet Lienhart și Irina Prieto Botella. Flautul și vocea reprezintă suflul vieții, respirația pământului și a mamei. Un flaut este pentru fiecare personaj feminin: piccolo pentru copil (marioneta) flautul acordat în do pentru tânără și cel acordat în sol pentru femeia mai în vârstă.

Celălalt, personajul cu mai multe fețe este reprezentat de elementele muzicale, percutante.

Regia / Directed by: **Claire Heggen & Elsa Marquet Lienhart**

Dramaturgia / Dramaturgy: **Claire Heggen and Elsa Marquet Lienhart**

Decorul și costumele / Set and Costume Design: **Sandrine Rozier and Cécilia delestre**

Muzica / Music by: **Elsa Marquet Lienhart and Irina Prieto Botella**

Cu / With: **Claire Heggen and Elsa Marquet Lienhart**

Provocări inocente (O poveste foarte simplă) / Innocent instigations (A very simple story) de / by Maria Lado

20:00 – Casa Sindicatelor - Teatrul Nottara București / Bucharest, România

Și dacă animalele ar prinde glas într-o zi? Și dacă iubirea dintre oameni ar fi privită și filtrată prin văzul și sufletul acestor animale? Provocări inocente este o poveste foarte simplă despre lucruri omenești foarte complicate. Undeva, la țară, doi tineri din vecini se îndrăgostesc și se drăgostesc, aflând cu surprindere - atât ei, cât și părinții lor - că dragostea are și urmări, și anume un copil. Vestea tulbură atât viețile oamenilor, cât și pe cele animalelor, mai cu seamă că, în final, trebuie luată o decizie.

Regia / Directed by: **Ljupčo Gyorgievski**

Scenografia / Scenography: **Luana Drăgoiescu**

Muzica originală / Original music: **Marjan Nečak**

19:15 – Sala Studio / Studio Hall
Kallo Collective, Finlanda / Finland
Fără Oase v1.0 / Only Bones v1.0

“Fără Oase” folosește manipularea corpului și fizicul flexibil ca să creeze o piesă de teatru originală. Estetica sa ciudată și nu de înaltă tehnologie constă într-un interpret, un technician, o lumină, nici un text și o scenă nu mai mare de un metru. Cu jonglerii din cap și mișcări de meduze, acesta este un spectacol hipnotic despre multe, creat din foarte puțin.

22:00 – Sala Mare / Main Hall
The Lions Company ADRAR, Algeria
Războiul dragostei / Battle of Love

Războiul dragostei este o piesă experimentală ce spune povestea unor soldați care se reîntorc la viață pentru a purta ultima lor bătălie, cea pentru dragoste și pace eternă. Pe parcursul spectacolului descoperim povestea fiecăruia și ne dăm seama că ceea ce este comun tuturor este dragostea.

20:00 – Piața Prefecturii / Prefecture Square
Teatrul de Stradă / Street Theatre Scena Kalejdoskop din Cracovia / from Krakow
Vernisajul Sculpturilor Vii / Vernissage of the Living Sculptures

Acest spectacol de stradă este bazat pe proiectele anterioare ce aveau legătură cu statui vii ce se trezesc la viață pe neașteptate. Vernisajul Sculpturilor Vii se poate referi la picturi sau sculpturi faimoase. De asemenea, poate reprezenta diferite variațiuni ale artiștilor ce încearcă să creeze un spectacol de teatru-scurt despre probleme importante.

